

תוכן העניינים

מבוא

1. מדיניות שלום ובטחון
2. ירושלים
3. דמוקרטיה וממשל
4. חינוך
5. חברה וכלכלה
6. עלייה וקליטה
7. ציונות והעם היהודי
8. השלטון המקומי
9. מערכת הבריאות
10. שיכון
11. דת ומדינה
12. איכות הסביבה
13. תחבורה
14. תרבות
15. חברת העובדים וההסתדרות
16. ערי פיתוח
17. שכונות
18. ההתיישבות החקלאית
19. מעמד האשה
20. גימלאים
21. ערביי ישראל
22. חיילים משוחררים והדור הצעיר
23. העצמאיים
24. הנכים והמוגבלים
25. התקשורת
26. ספורט

מבוא

ערב הבחירות לכנסת ה-13 ניצבת מדינת-ישראל על פרשת דרכים של הכרעות בנושאים החיוניים לעתידה ולאופייה של החברה והמדינה. המציאות הבינלאומית והאזורית המשתנה, סיכויי השלום, אפשרויות הגברת העלייה וצורכי הפיתוח הכלכלי והחברתי, מחייבים שינוי בסדרי הקדימויות בחברה הישראלית, על בסיס של הסכמה לאומית רחבה, תחת הנהגה אמינה ותוך חידוש ורענון המערכת השלטונית והפוליטית.

בשנתיים האחרונות הונהגה ממשלת ישראל על-ידי קואליציה ימנית קיצונית בראשות הליכוד ויצחק שמיר אשר דרדרה את החברה הישראלית כמעט בכל התחומים לשפל עמוק שלא ידענו כמותו אי-פעם בעבר. בראש ובראשונה המחדל האנטי-ציוני החמור של החמצת הסיכוי לעלייה המונית מבורכת, עליה חלמו ונאבקו דורות, בשל העדפת התנחלויות פוליטיות ועימות קנטרני ומיותר עם ארצות-הברית, ידידתנו העיקרית בזירה הבינלאומית, על פני קבלת סיוע לקליטת-העלייה. רק בשל החמצה זו בלבד ראוי שיוחלף השלטון בישראל.

אולם, אין זה המחדל היחיד. כשלונות ממשלת הליכוד גרמו למשבר אבטלה חמור, לקפאון בצמיחה המשקית, שפגעו במיוחד בעיירות הפיתוח, בשכונות ובשכבות המצוקה, להידרדרות ברמת החינוך ולפגיעה במחקר המדעי, למצוקה של זוגות הצעירים וחיללים המשוחררים, מצוקה המגבירה ירידה, ועל כל אלה - גילויי הבזבוז, השחיתות, הפגיעה בטוהר המידות ובסדרי מינהל תקין, כפי שהם באים לידי ביטוי בדו"חות האחרונים של מבקרת המדינה.

מפלגת העבודה מציגה סדר קדימויות אחר מול הסדר המעוות של ממשלת הימין, המעדיפה הוצאות רחבות-היקף בהתנחלויות במשולב עם מדיניות של ליברליזם פופוליסטי חסר אמינות ואחריות. מדיניות זו גרמה לבזבוז המשאבים הלאומיים המוגבלים והיא באה על חשבון השקעות בתשתית לענפי המשק ובמקום ההתמודדות עם אתגרי קליטת העלייה, התעסוקה, מציאת פתרון לגל האבטלה הגואה והקטנת הפערים בחברה בישראל. מול כל אלה מציעה מפלגת העבודה במצעה, המעוגן בהחלטות הוועידה החמישית של המפלגה, סדרי עדיפויות שונים: בראשם, קידום אמיתי של תהליך השלום, לא כהצגה מאולצת של ממשלת הליכוד בשל לחץ בינלאומי, המערימה מכשולים וסירובים ההופכים את המשך התהליך לבלתי-אפשרי, אלא מתוך ראיית השלום, המבוסס על פשרות מציאותיות, כיעד מרכזי של מדינת-ישראל בתקופה זו, יעד שהשגתו תאפשר מימוש האתגרים העיקריים הניצבים כיום בפני החברה הישראלית.

העבודה מאמינה כי בשעה זאת דרוש וניתן להניף את דגל הביטחון והשלום ואת הדגל החברתי בעת ובעונה אחת. עוצמתה הביטחונית של המדינה תלויה בחוסנה החברתי

וקידום השלום משתלב עם המאמץ להגשמת היעדים הכלכליים-חברתיים של ישראל. אנו רוצים בשלום וזקוקים לו - למען קיום משטר דמוקרטי, למען הבטחת רוב ליהודים במדינה, לשם בניית חברה הומנית וכגורם מסייע לקליטת העלייה, פיתוח המשק והגברת הצמיחה הכלכלית. אנו יודעים כי עכשיו יותר מאי-פעם קיפאון מדיני ועיכוב התקדמות להסדר שלום טומנים בחובם סכנות מלחמתיות קשות, ועמן הסכנה של הכנסת נשק השמדה המוני חדש לאזור והפיכת עימותים מלחמתיים לעימות אזרחי כולל.

הביטחון הלאומי הוא תוצאה של תשלוּבת של גורמים - עוצמה צבאית, חוזי שלום, המושגים בשלבים ועל יסוד של פשרה טריטוריאלית, אזרחי ביטחון, יחסי חוץ ידידותיים, בראש ובראשונה עם ארצות-הברית, שיתוף פעולה אזרחי, עצמאות ואיתנות כלכלית, השקעות בחינוך ומדע, מימשל תקין, סולידריות חברתית, איכות מוסרית ומורל לאומי, מימוש היעדים של קליטת עלייה, מניעת ירידה, תעסוקה מלאה וצמצום פערים חברתיים. כל זאת תוך הקפדה על סדרי מנהל תקין, כיבוד שלטון החוק, חיזוק יסודות הדמוקרטיה על-ידי שינוי שיטת המימשל והבחירות, שמירת חופש הביטוי וחופש העיתונות והתקשורת, הקפדה על נורמות אתיות והצגת דוגמא אישית של שליחי המפלגה ונבחריה בכל התפקידים והרמות.

מפלגת העבודה כבר הוכיחה כי היא נאה דורשת ונאה מקיימת. היא עמדה בראש המאבק לשינוי שיטת המימשל והבחירות והנהיגה שיטות אלה קודם כל בביתה פנימה - הפריימריס לבחירת המועמדים לראשות הממשלה ולכנסת היוו מהפכה של התחדשות בחיים הפוליטיים. בכוונתה של מפלגת העבודה להמשיך ללכת בדרך זאת של חדשנות ודוגמא עצמית ולהוביל בכנסת ובממשלה שינויים חדשניים בענייני פנים, חוץ, כלכלה וחקיקה, כדי לקדם את השלום והביטחון ולחדש את הצמיחה הכלכלית, כדי שמדינת ישראל תהיה חברת מופת צודקת.

מדיניות לשלום וביטחון

שלום ומזרח תיכון חדש

העבודה נושאת חזון של מזרח תיכון חדש, שבו לא יהיו עוד מלחמות ולא מעשי טרור, ומשאבים לכלכליים אדירים לא יוקדשו עוד למרוץ חימוש. נחיה במזרח תיכון בו שורר שלום, ויש בו שוק משותף עם מערכות אזוריות של השקיה, תיירות, תחבורה ותקשורת ושל שיתוף פעולה בתחומי אנרגיה, תרבות ומדע.

שלום וביטחון

המשא ומתן הישיר עם כל מדינות ערב ועם הפלשתינאים על שלום קבע יתקיים ללא תנאים מוקדמים ועל בסיס החלטות מועצת הביטחון 242 ו-338 בכל הגזרות. השלום ייכון על בסיס הכרה של מדינות ערב והפלשתינאים בישראל כמדינה ריבונית באזור ובזכותה לחיות בשלום וביטחון.

על הסכמי השלום לקבוע את סיום הסכסוך הישראלי-ערבי ולדחות כל תביעה או דרישה בעתיד.

שלום יציב הוא מרכיב ביטחוני חשוב. עם זאת - יציבותו של השלום מחייבת שיהיו לישראל גם לעת שלום גבולות בני הגנה - שיקטינו סכנת תוקפנות ויאפשרו לישראל להתגונן בייעילות בכוחות עצמה - יחד עם סידורי ביטחון חיוניים.

במיימ לשלום - בהסדרי הביניים והקבע - תהיה ישראל נכונה לפשרות. בכל תהליך, הסכם והסדר תציב מפלגת העבודה את ביטחון ישראל כגורם מכריע ותבטיח שלא תהיה כל פגיעה בו.

התקדמות בשלבים

- העבודה רואה את ההתקדמות לשלום באזור בשלושה שלבים:
- ◆ אוטונומיה מלאה ביהודה, שומרון וחבל עזה והסדר ביניים עם סוריה.
- ◆ הסדר קבע על בסיס פשרה טריטוריאלית והסדרי ביטחון.
- ◆ בניין מזרח תיכון חדש.

שלום עם הפלשתינאים וירדן

- ◆ ישראל תקדם את המיימ להסכם שלום של פשרה עם ירדן והפלשתינאים. ההסכם צריך להתבסס על הבטחת צורכי הביטחון של ישראל, החלטות האו"ם 242 ו-338 ועל הכרה בזכויות הפלשתינאים, לרבות זכויותיהם הלאומיות ועל בסיס

השתתפותם בקביעת עתידם.

- ◆ ישראל תמשיך ותשלים את המו"מ עם הנציגות המוסמכת והמוסכמת של הפלשתינאים מבין תושבי השטחים שבידי ישראל משנת 1967, בין במשלחת משותפת עם ירדן או במשלחת נפרדת, על הסדר ביניים ועל הנהגת ממשל עצמי.
- ◆ העבודה מוכנה להידברות עם אישים וגורמים פלשתינאים המכירים בישראל, שוללים את הטרור ומקבלים את החלטות מועצת הביטחון 242 ו-338. מפלגת העבודה תעשה לשינוי התיקון לפקודת הטרור - בדבר איסור מפגשים עם ארגוני טרור, כך שענישה על מפגשים תחול רק על מי שפוגע או בכוונתו לפגוע בביטחון המדינה.
- ◆ ישראל תהיה מוכנה לקביעת לוח זמנים מוגדר ונוהל דיונים מחייב למעבר אל הסכם הקבע.
- ◆ במשא ומתן על הסכם הקבע עם ירדן והפלשתינאים ישתתפו ישראל, נציגות פלשתינאית וירדן. במשא ומתן זה ייקבעו גבולות הקבע, ההסדרים המדיניים והבטחוניים בשטחים שאותם תפנה ישראל ומרחב שיתוף הפעולה עם ישראל.
- ◆ המציאות המדינית באיזור, הצורך לפתור את בעיית הפליטים וצורכי הביטחון של ישראל מחייבים הסכם על מסגרת ירדנית פלשתינאית, שתהיה נכונה לשיתוף פעולה רחב עם ישראל, ולא מדינה פלשתינאית נפרדת ממערב לירדן.
- ◆ בעת המשא ומתן תעמוד ישראל על כך שבקעת הירדן וצפון מערב ים-המלח, בריבונות ישראל - יהוו את גבולה הביטחוני של המדינה. השטחים שתפנה ישראל יפורזו וצבא ערבי זר לא יחצה את הירדן ולא יוצב מערבה לו. ישראל תשמור בידה שטחים חיוניים שאינם מאוכלסים בצפיפות על ידי ערבים כגון: סביבות ירושלים וגוש-עציון.
- ◆ יש להבטיח בהסכם כי יישובים יהודיים בשטחים שישראל תפנה יוכלו להשאר על מקומם ויובטח שלומם ובטחונם של המתיישבים.
- ◆ לא תוקמנה התנחלויות חדשות ולא יעובו יישובים קיימים בשטחים, לבד מאזורי מרחב ירושלים ובקעת הירדן. בעת המו"מ תימנע ישראל ממהלכים ופעולות שישבשו את ניהולו התקין של המו"מ, ותקפיא הקמתן של התנחלויות חדשות למשך שנה אחת.
- ◆ הסכם שלום יכלול בתוכו תכנית ליישוב בעיית הפליטים הפלשתינאים מחוץ לגבולות ישראל. ביישוב בעיית הפליטים ייקראו להשתתף כל המדינות הערביות ובמיוחד ירדן ומדינות המפרץ. לשם כך יגוייס הון בינלאומי. ישראל שוללת את זכות השיבה של הפליטים הפלשתינאים לשטחה הריבוני של מדינת ישראל.

שלום עם סוריה

- ◆ ישראל מחייבת מו"מ לשלום עם סוריה ללא תנאים מוקדמים, על בסיס החלטות מועצת הביטחון 242 ו-338.
- ◆ ישראל רואה ברמת הגולן אזור בעל חשיבות רבה לביטחונה, לשלומה ולהבטחת מקורות המים שלה, גם לעת שלום. ברמת הגולן, שעליה הוחל המשפט השיפוט והמינהל של ישראל - בכל הסכם שלום עם סוריה ובהסדרי הביטחון יימשכו הנוכחות והשליטה, ההתיישבותית והצבאית, של ישראל.
- ◆ יימשכו מאמצים לחיזוק היישובים הקיימים ברמת הגולן.

שלום עם לבנון

- ◆ ישראל מחייבת מו"מ לשלום עם לבנון ללא תנאים מוקדמים.
- ◆ ישראל נכונה להסכם שלום עם לבנון עצמאית וריבונית, משוחררת משליטה צבאית סורית ומנוכחות של כוחות צבאיים זרים וטרוריסטיים בכל שטחה.
- ◆ בהסכם השלום עם לבנון יישמרו האינטרסים הביטחוניים של מדינת ישראל ותושבי הצפון על ידי מגוון הסדרים שיבטיחו, בין השאר, הפסקה מוחלטת של פעולות טרור ומניעת חידושן.
- ◆ עד להסכם השלום תמשיך ישראל להגן על גבולה הצפוני ע"י רצועת ביטחון בדרום לבנון באמצעות כוחות מקומיים בגיבוי של צה"ל וע"י הסדרי ביטחון חיוניים אחרים.

הסדרים אזוריים

- ◆ את ההתקדמות למצב של שלום וביטחון במזרח התיכון יש ללוות ביצירת מערכות לשיתוף פעולה בפיתוח אזורי - למען שגשוג ורווחת האיזור כולו.

יחסי ישראל-מצרים

- ◆ חוזה השלום בין ישראל למצרים הינו פריצת דרך היסטורית, מדינית ואסטרטגית במזרח התיכון.
- ◆ ישראל תוסיף לקיים בקפידה, על-פי כללי המשפט הבינלאומי ועל בסיס הדדיות, את ההתחייבויות שנטלה על עצמה בחוזה השלום.
- ◆ העבודה קוראת לממשלת מצרים לפעול יחד עם ממשלת ישראל ליצירת אווירה הדדית חיובית וביטחון ובכלי התקשורת כדי להעמיק בקרב שני העמים את האמונה בשלום וכדי לעודד את כל עמי האזור האחרים להאמין בשלום כדרך לפתרון סכסוכים ולשכנות טובה.

- ◆ העבודה מקווה כי ממשלת מצרים תפעל לקדם ולהרחיב את שיתוף הפעולה בינה לבין ישראל.

מדיניות הביטחון, מערכת הביטחון וצה"ל

- ◆ צה"ל יופעל אך ורק לאבטחת קיומה של מדינת ישראל, הגנתה, ביטחונה ושלומה. ההסכמה הלאומית בהפעלת כוחו של צה"ל הוא נושא לאומי חיוני שיש לכלול אותו בשיקוליה של הממשלה. יש להוציא את צה"ל מתחומי הפולמוס והמחלוקת הבין-מפלגתית.
- ◆ ההתעצמות הצבאית של מדינות ערביות ועוינותן מחייבת את ישראל לקיים עוצמה צבאית משמעותית בעלת יתרון איכותי על פני צבאות ערב. הצורך של ישראל לפתח יתרון איכותי מחריף על רקע ההתעצמות הניכרת של מדינות ערב בנשק וציוד מן המעלה הטכנולוגית הראשונה ובהתחשב בצימצום היקפו של צה"ל עקב קשיי התקציב.
- ◆ במסגרת הסכמי שלום אמת תבחן ישראל בחיוב את צמצום החימוש באזור. ייקבעו דרכים להקטנת כוחות צבאיים, ליצירת מאזן כוחות מוסכם ולמניעת הכנסתו של נשק השמדה המוני לאזור.
- ◆ צה"ל וזרועות הבטחון יקפידו בכל פעולותיהם על טוהר הנשק ועל מוסר הלחימה הגבוה.
- ◆ ישראל תעניק עדיפות גבוהה למחקר ופיתוח עצמאיים בתחומי הבטחון ולהרחבת הייצור העצמי של נשק וציוד צבאי חדיש ומתוחכם. יינתן דגש מיוחד לפיתוח, ייצור והצטיידות באמצעי לחימה בהתאמה ללקחים ממלחמת המפרץ, ולצרכי שדה הקרב העתידי.
- ◆ הדרך העיקרית לסיומה של האינתיפאדה היא מדינית. תפקיד הממשלה הוא להפעיל את צה"ל ושאר זרועות הביטחון כנגד הטרור, האלימות והחתרנות, ובמקביל וביתר שאת, לקדם את תהליך השלום עם הפלשתינאים.
- ◆ ישראל תפעל ללא ליאות במישור הרעיוני והמדיני לרתימת מדינות אחרות למאבק נגד הטרור ולשלילת הלגיטימציה מארגוני הטרור והמסייעים בידם. המאבק בטרור ובחתרנות ישא אופי הגנתי ויזום כאחד, וממשלת ישראל תראה את עצמה חופשית לבחור את המקום, השיטה, האמצעים, והעיתוי. מאבק זה ינוהל על-פי צרכיה המדיניים והאסטרטגיים הכלליים של ישראל.
- ◆ ישראל תפעל למניעת אספקת נשק מאסיבית ואיכותית למדינות ערביות, אספקה המסכנת את שלום האיזור. במיוחד תפעל למניעת התפתחות כושר התקפי אסטרטגי למדינות ערביות בטילי קרקע-קרקע, באמצעי לוחמה לא קונבנציונליים, במטוסי איכות, בטילי אוויר-קרקע ובפצצות דלק-אוויר.
- ◆ ישראל תיאבק נגד ההתעלמות הבינלאומית המאפשרת למדינות האזור לפתח

ולהצטייד בנשק לא קונבנציונלי. ישראל תדרוש לנקוט צעדים נגד חברות ומדינות המסייעות בתחום זה.

◆ ישראל מחייבת את שיתוף הפעולה האסטרטגי בינה לבין ארה"ב ותפעל להידוק ולהרחבתו.

חובת הגיוס לצה"ל

- ◆ גיוס חובה לנשים כגברים הוא מיסודות האזרחות והביטחון של המדינה.
- ◆ דחיית השירות הצבאי מקיפה היום רבבות צעירים. תופעה זו מפלה בין אזרחי המדינה ויש לה השפעה מסרית על הצעירים המתגייסים.
- מפלגת העבודה תפעל לתיקון המעוות על פי העקרון של שוויון חובות ושוויון זכויות בין אזרחי המדינה. מפלגת העבודה מציינת לחיוב את הניסיון המוצלח של שילוב לימוד תורה ושירות צבאי במסגרת ישיבות ההסדר.
- ◆ יימשך המאמץ לגיוס נרחב של נשים לשירות בצה"ל ותימשך הפעולה החשובה לשילובן במיגוון מקצועות ותפקידים נרחב.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לביצוע חוק השירות הלאומי תשי"ג/1953 במטרה להטיל על כל הבנות הפטורות משירות צבאי חובת שירות לאומי מקביל בתחומי קליטת העלייה, חיטוף, בריאות וסעד.

ישראל וארה"ב

ממשלת ישראל תעשה מאמץ מיוחד לשקם את יחסיה עם ארה"ב שנפגעו קשות על ידי מדיניות הליכוד ולהתמיד בטיפול וביסוס יחסי הידידות המיוחדים עם ארה"ב.

◆ עימות עם ארה"ב עלול לגרום נזק כבד לישראל. הקירבה המיוחדת והזיקה בין ישראל לארה"ב נתהוו לא רק בשל אינטרס אסטרטגי אלא בעיקר הודות לאופיה המוסרי ולאורח החיים הדמוקרטי של ישראל.

הסיוע הכלכלי והצבאי ושיתוף הפעולה האסטרטגי שואבים את חיותם וצידוקם בעיני העם האמריקאי מכך שישראל מזוהה כחברה הבנויה על עקרונות מוסריים, חזון חלוצי ומשטר דמוקרטי. המתרחקות והמשברים שממשלת הליכוד יוצרת חדשות לבקרים עם ממשלת ארה"ב פוגעים לא רק בקשרים חיוניים אלה, אלא אף מסכנים את ריקמת היחסים המיוחדים שנבנו בעמל רב בארבעים השנים האחרונות.

◆ יחסי האמון ושיתוף הפעולה הגובר בין ארה"ב ומדינות חבר העמים הינם תנאי הכרחי לשלום העולם ולהשגת שלום בר קיימא במזרח התיכון. מפלגת העבודה תומכת במהלכים לריסון ופרוק הנשק בעולם. העבודה תקדם בברכה כל מאמץ ליישוב סכסוכים אזוריים וצמצום החימוש של העולם הערבי והמוסלמי ותתבע

- ◆ מהמעצמות למנוע את הכנסתו של נשק השמדה המוני לאזור.
- ◆ הסיוע הכלכלי מארה"ב והסיוע המקווה מהמדינות התעשייתיות הגדולות מקבל משמעות מיוחדת נוכח אתגר העלייה הגדולה וקליטתה. סיוע זה חיוני לבניית דיוור לעולים, לפיתוח תעסוקה, להגברת היצוא ולהשגת העצמאות הכלכלית. בהקשר זה נגרם נזק קשה למדינה בגלל מדיניותה השגויה של ממשלת הליכוד.

ישראל ומדינות חבר העמים (ברה"מ לשעבר)

- ◆ העבודה מציינת בסיפוק את התפתחות הקשרים בין מדינות חבר העמים וישראל בעת האחרונה ומברכת על פתיחת השערים לעלייה גדולה ועל חידוש היחסים הדיפלומטיים.
- ◆ העבודה תובעת ממדינות חבר העמים לפעול בתוקף נגד כל גילויי האנטישמיות של קבוצות ושל יחידים בתוכה.

ישראל, אירופה והשוק המשותף

- ◆ היותה של אירופה היבשת המפותחת והמסגרת הכלכלית הקרובה ביותר לישראל, עושה אותה לבעלת חשיבות מיוחדת לעתידנו המדיני והכלכלי. רוב הייצוא והייבוא מישראל ואליה - הוא עימה. ישראל רואה עצמה חלק מהשוק האירופי, מאז נחתם ההסכם המיוחד בין ישראל לבינו.

ישראל, סין ויפן

- ◆ העבודה המודעת למעמדה המרכזי של סין באסיה ובזירה הבינלאומית, תשאף לחיזוק היחסים בין סין וישראל ולפיתוח והרחבת קשרי המסחר, המדע והתיירות בין שתי המדינות. העבודה מודאגת מתרומתה של סין למרוץ החימוש המסוכן במזרח התיכון, במיוחד מאספקת טילי קרקע-קרקע למדינות האזור המאיימות על ישראל. על ממשלת ישראל לפעול במישרין ובאמצעות ידידיה בעולם לשינוי מדיניות זו של סין.
- ◆ העבודה מודעת לחשיבות מעמדה של יפן כמעצמה כלכלית מהמעלה הראשונה והיא מציינת בחיוב את ראשית השינוי המסתמן ביחסיה של ממשלת יפן כלפי ישראל וכלפי החרם הערבי כנגדה. העבודה מקווה להידוק קשריה של יפן עם ישראל ומשוכנעת שקידום תהליך השלום יסייע לרתימת יפן לגלות מעורבות כלכלית מקיפה יותר בפיתוח האזור וישראל.

ישראל והעולם השלישי

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תתמוך במאבקן של מדינות ה"עולם השלישי" למען חירות האדם וכבודו: למען עיצוב חברה צודקת ומשוחזרת מניצול, אפליה, דיכוי ועוני ולמען הבטחת קיומן של זכויות האדם והדמוקרטיה.
- ◆ העבודה קוראת למדינות העשירות והמפותחות כלכלית, להגביר את שיתוף הפעולה והתמיכה בפיתוח הכלכלי, החברתי והתרבותי של מדינות ה"עולם השלישי" ובהעלאת רווחתם של בני עמם. העבודה תעשה למען המשך והרחבה של פעילות זו בשנים הקרובות.
- ◆ העבודה תעשה לחיזוק יתר של הקשרים המסורתיים עם מדינות אמריקה הלטינית, אפריקה, אסיה ואוקיאניה ולהעמקתם בתחומי הכלכלה, החקלאות, המדע והטכנולוגיה, הרפואה, החינוך והתרבות.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תעשה להעמקת היחסים הכלכליים והפוליטיים עם הודו.

ישראל והעולם המוסלמי

- ◆ ישראל שואפת להבנה והידברות עם העמים המוסלמים. היא תחתור לכינון יחסי גומלין של שיתוף פעולה וסיוע הדדי עם מדינות מוסלמיות באסיה, באפריקה ובאירופה.
- ◆ במיוחד יש לחפש כל דרך לקשרים עם מדינות ואירגונים באיסלם, הנמנעים מלתמוך באיסלם הפונדמנטליסטי.
- ◆ העבודה קוראת לגורמים המתקדמים בעולם המוסלמי לזנוח את העמדות הקיצוניות של הסירוב, לרסן את גילויי האיבה והטרור ולהכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל כחלק בלתי נפרד מאיזור זה של העולם, כשווה בין שווים.

ירושלים

- ◆ ירושלים, בירתה של מדינת ישראל ומרכזו של העם היהודי, תישאר מאוחדת ושלמה, בריבונות ישראל.
- ◆ בעת המשא ומתן לשלום תעמוד הממשלה על כך שסביבות ירושלים, גוש עציון וצפון מערב ים המלח יהיו בריבונות ישראל.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תבטיח את המשך חופש הגישה, חופש הביטוי וחופש הפולחן, במקומות הקדושים בירושלים, לבני כל העמים והדתות. בירושלים, עיר הקודש אליה נשואות עיניהם של מיליוני מאמינים בני דתות שונות בכל העולם יובטח המעמד הדתי המיוחד של המקומות הקדושים לאיסלם ולנצרות בהנהלה עצמית.
- ◆ סובלנות ואורך רוח ימשיכו להיות עקרון יסוד במדיניות המנחה את פעילות הממשלה והעירייה. הממשלה תראה בעקרון של מתן שירותים שווים, תוך התייחסות לצרכים המיוחדים של האוכלוסיה המגוונת יעד חשוב ומרכזי לביסוס אחדותה של ירושלים.
- ◆ הממשלה תראה כמחוייבות וחובה, עפ"י חוק, לכבד את זכויותיהם האזרחיות והדתיות של כל חלקי האוכלוסיה בעיר, ללא הבדל דת ולאום, ולדאוג לצורכי כלל התושבים.
- ◆ הבטחת חוסנה של הריקמה החברתית בירושלים, מחייבת מאמצים מיוחדים בתחומי החינוך, התרבות, הרווחה והשיכון, על מנת להבטיח את הצרכים היחודיים של מגוון האוכלוסיות בירושלים. הממשלה תדאג למרכיבים חברתיים בעלי חשיבות מיוחדת, לטיפוח מנהיגות מקומית, לשיפור איכות החיים, החברה והסביבה של בירת ישראל.
- ◆ ממשלת ישראל בראשות העבודה תעמיד לרשות עיריית ירושלים את התקציבים הדרושים להמשך הפיתוח של מערכות התשתית בכל רחבי העיר. כמו כן תבטיח כי תנאי הדיור, המשכנתאות והתמריצים בירושלים יהיו זהים לאלו הקיימים בישובים אחרים באזור.
- ◆ הממשלה תפעל להקמת מפעלים חדשים בעיר, לפיתוח אזור התעשייה כאזור פיתוח מועדף ותקדם את פעילותם של מוסדות המדע, המחקר והרפואה בעיר, תוך הקצאת משאבים לשם כך.
- ◆ בשל מצבה המיוחד של ירושלים והיקף הבעיות העומדות בפניה, תעניק הממשלה סמכויות מיוחדות למינהל העירוני בתחומי החינוך, התחבורה, תכנון העיר והרווחה, תוך דאגה לתיאום היישום עם תכניות ארציות.

דמוקרטיה וממשל

לשם ביצור יסודות הדמוקרטיה ייצובה וחיזוק שלטון החוק בישראל תפעל ממשלה בראשות העבודה:

- ◆ ליישום החוק לבחירה ישירה של ראש הממשלה.
- ◆ לשינוי שיטת הבחירות לכנסת לפיה חלק מחברי כנסת ייבחרו באזורים, בשיטה אזורית יחסית וחלק אחר בשיטה יחסית ארצית, ולהעלאת אחוז החסימה, בבחירות לכנסת לפחות ל-2 אחוזים.
- ◆ העבודה תמשיך להאבק למען השלמת החוקה וחקיקת חוק יסוד זכויות האדם והאזרח, שיקיף את כל תחומי החיים ויכלול, בין היתר, גם היבטים הקשורים בזכויות כלכליות-חברתיות, כמתחייב מהשקפת עולמנו. לבית המשפט העליון, בשבתו כבית משפט לחוקה, תהיה סמכות לבטל הוראות חוק הנוגדות חוק יסוד זה.
- ◆ תיערך רפורמה במינהל הציבורי, במגמה לייעל את המנגנון, לשפר את השירותים לציבור, לפשט תהליכים בירוקרטיים, ולצמצם את הניכור בין האזרחים והשירות הציבורי.
- ◆ העבודה תפעל למניעת פוליטיזציה של המינהל הציבורי ולהבטחת מעמד הממלכתי של עובדי הציבור.
- ◆ העבודה תקפיד על התנהגות שליחיה בשירות הציבור על-פי נורמות נאותות ותדרוש מהם לתת דוגמה אישית במילוי תפקידם.
- ◆ העבודה תפעל לעגן את זכות הציבור לדעת ואת חופש הביטוי בחוקת המדינה.
- ◆ העבודה תפעל לשינוי פקודת העיתונות המנדטורית והחלקים בתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945 שיש בהם פגיעה בעקרונות חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת וזאת, בחקיקה ישראלית מקורית.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תבטיח את עצמאותה ואי-תלותה של רשות השידור.
- ◆ העבודה תפעל לחיזוק מעמדו וזכויותיו של האזרח באמצעות ביצוע המלצות ועדת קוברסקי לבדיקת שירות המדינה, המגדירות בין השאר, את סמכויות הרשויות והגבלותיהן, לרבות הגבלת השימוש במידע על האזרח על-ידי הרשויות וזכות האזרח למידע והגבלה ברורה של זכות הרשויות לחדור לביתו של האזרח ולפגוע בפרטיותו. יורחב הפיקוח ותוחמר הענישה על שימוש באלימות כנגד אזרחים.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תדון בדו"ח מבקרת המדינה ותפיק לקחים מהביקורת ותפעל לתיקון הליקויים, למינהל תקין ולעקירת תופעות השחיתות.

חינוך

ממשלה בראשות העבודה תעמיד את קידום החינוך כמטרה מרכזית במדיניותה הלאומית ותעניק לו עדיפות בהקצאות משאבים ממלכתיים ניכרים.

יעדי המדיניות:

- ◆ מאמץ עליון, שיטתי ונמרץ לסגירת פערים חינוכיים-חברתיים, והפיכת החינוך למגשר על פני הפערים, הניגודים והקיטוב הקיימים בחברה הישראלית.
- ◆ חתירה לשילובם המלא של בני כל העליות בחברה הישראלית.
- ◆ טיפוח הפלורליזם החינוכי לסוגיו והחברתי לקהילותיו תוך הנחלת ערכי יסוד משותפים, ברוח מטרת החינוך הממלכתי.
- ◆ הבטחת שוויון מעמדו של החינוך במגזרים הערבי והדרוזי, הבדואי והצ'קסי לחינוך במגזר היהודי תוך הקצאת משאבים מיוחדים לשיפורו (ראה להלן הפרק על ערביי ישראל והדרוזים).
- ◆ הבטחת הזדמנות לכל אדם למצות את הפוטנציאל הגנוז בו, יכולתו וכישוריו.
- ◆ הגדלת מספר הזוכים לתואר אקדמי מקרב כל העדות והקבוצות החברתיות.
- ◆ העלאת רמתם, איכותם ומעמדם המקצועי של עובדי החינוך.
- ◆ הענקת מרחב מגוון ועשיר של הזדמנויות חינוכיות לפרט לבחור את דרכו כאדם עצמאי, משכיל, פעיל ויוצר בחברה, למעגליה השונים ולזכות כצרכן מעושר תרבות.

הדרך

יעדים אלה יושגו באמצעות שינוי מבנה מערכת החינוך, סדר עדיפויותיה, ודגשיה התוכניים.

השינוי יתבצע תוך צמידות לשמירת האינטגרציה החינוכית כמטרה לעצמה וכאמצעי לצמצום הפערים החברתיים על ידי מתן הזדמנות שווה לכל התלמידים ואפשרויות עידוד לזקוקים לכך, למצות את הפוטנציאל האינדיבידואלי ולהגיע להישגים ולמצויינות אישית.

טיפוח התשתית המשותפת

- ◆ יישום רעיון האינטגרציה במערכת החינוך היסודית והעליונה ושיפורה בחטיבת הביניים.
- ◆ יישום חוק חינוך חינוך, אותו יזמה המפלגה לגילאי 5 - 3.
- ◆ קביעה בחקיקה של ההיקף החינוכי הנדרש של שעות לימוד חובה חינוך, כדי למנוע

המשך הקיצוצים בשעות ההוראה.

- ◆ ממשלה בראשות מפלגת העבודה תפעל להגברת קצב היישום של חוק יום חינוך ארוך, אותו יזמה המפלגה, ותפעל לחדש בהדרגה את מפעל ההזנה בבתי-הספר. כמו כן תפעל הממשלה ליישום חוק החינוך המיוחד.

תמורה ביחסי מרכז-פריפרייה:

- ◆ העברת יותר תקציבים ממלכתיים המיועדים לחינוך לאחריות ביצועית של הרשויות תוך שמירת האחריות לקביעת מדיניות החינוך הלאומית בידי משרד החינוך, כדי שהמשאבים יגיעו אל המוסד, אל התלמיד.

חיזוק המוסד החינוכי באמצעות שינוי בהיערכות הבית-ספרית:

- ◆ העבודה תפעל למימוש הלכה למעשה, של חוק החינוך הממלכתי בדבר גיוון בחינוך ועל-פיו תמומש זכות ההורים להיות מעורבים בחיי בית-הספר ושותפים לעיצוב דמותו, בהתאם לערכיהם ולצרכי חינוך ילדיהם.
- ◆ העבודה תפעל לכינונם של בתי ספר אוטונומיים, בעלי ייחוד חינוכי ואופי מוגדר במערכת החינוך, לרמותיה ולמסגרותיה העיוניות והמקצועיות, והתאמתם לצרכי הקהילה ההורים והילד והבטחת הזדמנות שווה לנגישות אליהם לבני כל השכבות והקבוצות החברתיות.
- ◆ העבודה תדאג לטיפוח בתי-ספר המושתתים על ערכי עבודה וחברה, שומרים על רמה חינוכית גבוהה, פועלים בשיתוף עם הקהילה.
- ◆ העבודה מחייבת, כחלק מההכשרה לחיים בחברה טכנולוגית, המושתתת על ערכים הומניסטיים, הכנסת "סל" מקצועות היצירה, האמנות והתרבות בצד סל מקצועות מדעי-טכנולוגי בסיסי שיינתנו לכלל התלמידים.
- ◆ העבודה תעודד פיתוחן והרחבת פעילותן של תנועות הנוער המטפחות את ערכי השקפת עולמה.

מימוש הפוטנציאל של התלמידים, עידוד המצויינות האישית של מחנכים ותלמידים כאחד, מחייבים לפעול בהדרגה לארגון מחדש של מוסדות החינוך באמצעות:

- ◆ צמצום גודל הכיתה הסטנדרטי
- ◆ הקטנה אופטימאלית של גודל בית הספר.
- ◆ חיזוק מעמדו של איש החינוך, שהוא הנושא המרכזי של המפנה הנדרש במערכת החינוך. המפנה במערכת מהווה את המפתח לתמורה היסודית הנדרשת במעמד החברתי והמקצועי של עובדי החינוך וההוראה, בתנאי עבודתם ושכרם.

- ◆ הקמת מסגרות קבועות לליווי ולסיוע מקצועי לצוותי המורים והמחנכים, לחיזוק סמכותו המקצועית ומרחב שיתופו בקביעת דמותו של בית הספר ועיצוב פניו.
- ◆ העבודה תעודד רשויות מקומיות להקים מועצות חינוך שתפעלנה בתחומן להבלטת מרכזיותו של נושא החינוך ולעידוד פתיחות במערכת בהתאם לצרכי הקהילה ותושביה.

חינוך גבוה ומדע

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להקצאת משאבים הולמים לחינוך הגבוה, על מנת להעלות את מעמדה המדעי והטכנולוגי של ישראל, על מנת למשוך מדענים אליה, ולמנוע בריחת מוחות ממנה.
- ◆ העבודה תפעל ליישום מדיניות טכנולוגית לאומית, שתתבסס על התמרת הידע המדעי אקדמי לממשות טכנולוגית, אשר תהווה בסיס לתעשייה מתקדמת בעלת משמעות כלכלית מרכזית. לשם כך יש להבטיח:
 - * יצירת תמריצים כלכליים למחקר מדעי בניהול משותף עם גורמי תעשייה והקמתם של מרכזים לאומיים למחקר וטכנולוגיה.
 - * יצירת כלים תמריציים כלכליים לפיתוח יזמות חדשות ויכולת תעשייתית בכל תחומי הטכנולוגיות המתקדמות ובמיוחד, יצירת שותפויות עסקיות עם חברות זרות, במטרה להבטיח את שילובה של ישראל בכלכלה העולמית.
 - * הממשלה תפעל להרחבה ולהקמה של מוסדות להשכלה על תיכונית בעירות הפיתוח, בהתיישבות הכפרית, כשלוחות של מכוני המדע והמחקר הגבוהים, במגמה ליצירת מצב בו כל בוגר תיכון יוכל לרכוש השכלה אקדמית. כדי לממש יעד זה תפעל המפלגה להענקת סיוע משמעותי לסטודנטים הזקוקים לכך ותחתור להנהגת שכר לימוד חינוך בכל מוסדות ההשכלה הגבוהה.
 - * הממשלה תפעל להקמת מכללות חדשות בפיקוח המועצה להשכלה גבוהה, להרחבת החינוך הגבוה.

חברה וכלכלה

מבוא

- ◆ במרכז תפיסתה החברתית-כלכלית של העבודה עומדת הבטחת ביטחונו, רווחתו ועילוי של האדם. אנו מאמינים כי הדרך לכך היא דאגה מתמדת לשוויון הזדמנויות וצדק חברתי. מתן אפשרות לכל פרט להביא לידי ביטוי את כישוריו ויכולתו.
- ◆ בשל מדיניותה ההרסנית והשגוייה של הממשלה בראשות הליכוד, ניצב הליכוד חדל-אונים וללא תכניות פעולה מול המשבר אליו נקלעו ענפי התעשייה והחקלאות ולמול אתגרי העלייה והאבטלה הגואה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תנהיג תכנית כלכלית חדשה. תכנית זו תשנה את סדרי העדיפויות, בהתאם לעקרונות המדיניות הכלכלית-חברתית שלה.
- ◆ המשק הישראלי חייב להתאים עצמו לניהול חופשי ממגבלות מנהליות וממעורבות יתר של הממשלה בחיי המשק והכלכלה. אולם הניסיון הישראלי, כמו גם הניסיון של ארצות מפותחות, מצביע על כך שבמצבי משבר, מלחמה, או עלייה בהיקפים גדולים, השוק אינו מתפקד ונדרשת מעורבות ממשלתית וציבורית מסיבית לשם החזרת המערכות הכלכליות לשיווי משקל שבו יוכל השוק להעניק לכלכלה את המנוע והבקרה לפעולתה. כמו כן, מילוי יעדים לאומיים והטיפול במגזרים מסויימים במשק (כגון חקלאות) מחייבים תכנון לאומי ומעורבות ממשלתית מסויימת. גל העלייה מחייב מעורבות ממשלתית ניכרת בעידוד הצמיחה, ביצירת מקומות תעסוקה ובהמצאת פתרונות דיור. כך גם המשבר החמור של המשק החקלאי.
- ◆ לכל תושבי המדינה הזכות לתעסוקה ולבטחון סוציאלי מקיף בתחומי רווחה, בריאות, חינוך, שיכון וסיעוד לעת זקנה. על הממשלה להבטיח בחוק סל שרותים חברתיים ברמה שתיקבע מוזמן לזמן בהתאם לאפשרויות המשק והצרכים.
- ◆ דרך אספקת השרותים תעשה מתוך כוונה לאפשר חופש בחירה מירבי של השירותים לציבור המשתמשים והזכאים ובמגמה ליעל את השירותים החברתיים ובלבד שחופש הבחירה לא יהפוך כלי ליצירת מדינת רווחה לעשירים ולפגיעה בשכבות מעוטות יכולת.
- ◆ העבודה תעניק עדיפות ברורה לאיכלוס ופיתוח כלכלי של הנגב והגליל. לשם כך, תפעל לחידוש העידוד והסיוע לתושבי איזורים אלה כדי להקטין את הנטל המוטל עליהם. העבודה תגדיל ההשקעה בתשתיות אשר תקרבנה איזורים אלו למרכזי הפעילות הכלכלית, ותפעל להגדלת סיוע ליזמים בהקמת מפעלים כדי לייצר מקומות תעסוקה הולמים אשר ימשכו לאזורים אלו עולים וותיקים וימנעו עזיבה של צעירים בני המקום.

עקרונות המדיניות הכלכלית - חברתית

- ◆ העבודה דוגלת בקיומו של משק מעורב-תחרותי המורכב מהמגזר הפרטי, הממשלתי ומהמגזר הציבורי וההסתדרותי, המתנהל על בסיס כלכלי-עיסקי ללא אפליה ואשר בו שוויון הזדמנויות לכל.
- ◆ כדי לקדם את כלכלת ישראל לקראת תעסוקה מלאה, תוך כדי שמירה על יציבותו של המשק, ממשלה בראשות העבודה תקדם ההידברות בין ההסתדרות הכללית, הממשלה והארגונים הכלכליים.
- ◆ הממשלה תבצע מדיניות חשיפה שקולה ומאוזנת, שתביא בחשבון את הצורך בחשיפה מחד גיסא ואת בעיית האבטלה והמחסור בפתרונות תעסוקה מאידך גיסא. במקביל תופעל מערכת סיוע למפעלים ברי-הבראה, שייפגעו כתוצאה מהחשיפה.
- ◆ הממשלה תצמצם ככל האפשר מעורבותה בפעילות העיסקית הרגילה והישירה ותקדם מכירת מפעלים בבעלותה תוך הידברות עם עובדיהם. מטרת המכירה: גיוס כסף להשקעות, לפיתוח המשק והפסקת קיומם של שיקולים פוליטיים זרים בדרך ניהולם של גופים עסקיים.
- ◆ תהליך ההתייעלות של המגזר הציבורי, חייב להיות מלווה בצמצום בירוקרטיה בכל התחומים; בראש ובראשונה יש לקצר תהליכים פורמליים המכבידים על התחום העיסקי ועל הטיפול בנושאי הפרט.
- ◆ מפלגת העבודה תומכת בקיומו של חוק שכר מינימום המונע ניצול של עובדים ומבטיח יתר שוויוניות בחלוקת ההכנסות.
- ◆ מפלגת העבודה תומכת במתן סל שירותים חברתיים אוניברסליים ושיוויוניים לכלל האוכלוסייה אשר יוגדר בחוק. כל אזרח יהיה זכאי לקבל שירותים חברתיים אלה. גובה התשלום לשירותים מעבר לסל האמור יהיה פרוגרסיבי ויונהג על-פי קריטריונים של הכנסה לנפש, אזורי מגורים וגילם של מקבלי השרות.
- ◆ האצת קצב הצמיחה תתאפשר על ידי גידול במאמצי ההשקעות, החיסכון, גיוס הון מחו"ל ומדיניות כלכלית כוללת מתאימה, יצירת אווירה תומכת בפעילות העסקית ופתיחת ענפים המתאפיינים בקרטלים ומונופולים בפני יזמים חדשים.
- ◆ עיקר המאמץ בהשקעות יופנה להכנת תשתית מתקדמת בתחבורה, חשמל, תקשורת, מים וביוב, תוך דגש על איזורי פיתוח, לסיוע להשקעות בתעשיות עתירות מדע, בתעשיות יצוא, בהתחדשות בתעשיות קיימות, ובמחקר ופיתוח.
- ◆ הגדלת החיסכון תתאפשר על ידי הגברת מאמצי היעול במשק הציבורי, שמירה על מדיניות תקציבית אחראית ועידוד החסכון העיסקי והפרטי על ידי שמירת יציבות, הימנעות מהטלת מיסים ורעורר האמון בחיסכון.
- ◆ גיוס ההון מחו"ל יתבסס על ניהול מדיניות חוץ וביטחון אחראית החותרת להסכמי שלום והסדרי ביטחון, ועל הגברת שיתוף העם היהודי בתפוצות בהשקעות.

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תתמוך בביצוע הרפורמה בשוק ההון הכוללת הקטנת מעורבות הממשלה בשוק זה, פיתוח שוק הון סיכון ופתיחתו המבוקרת של שוק ההון הישראלי לתנועות הון בינלאומיות.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תנקוט מדיניות מוניטרית מאזנת לשמירה על היציבות במשק והקטנת האינפלציה. גיבוש המדיניות השוטפת ייעשה בתהליך הידברות בין הממשלה, המעסיקים וההסתדרות, תוך מגמה להגיע להבנה בנושאי מדיניות השכר, המיסים, התעסוקה והמחירים. השכר הריאלי במשק יעלה בעקבות הפריזן.
- ◆ ניהול מדיניות סחר המושתתת על הגברת המאמצים להשתלבות המשק בסחר העולמי ובמסגרות כלכליות בינלאומיות, שער חליפין ריאלי, וחשיפה מבוקרת ליבוא מתחרה.

אמצעים

מדיניות התקציב

- ◆ התקציב ימשיך לשמש כמכשיר מרכזי להקטנת הפערים החברתיים ולחלוקה צודקת יותר של ההכנסות.
- ◆ תקציב המדינה יבטא את סידרי העדיפויות הלאומיים, את צורכי קליטת העלייה והתעסוקה ואת הצורך המירבי במניעת חידוש הלחצים האינפלציוניים במשק.

תעסוקה והכשרה מקצועית

- ◆ העבודה רואה בהבטחת תעסוקה לכל דורש וביכולת להתפרנס בכבוד זכות יסוד של כל אזרח.
- ◆ בשים לב לאבטלה החמורה תפעל ממשלה בראשות העבודה ליצירת מקומות עבודה חדשים למובטלים, למשוררי צה"ל, (ראה - להלן) לוותיקים ולעולים החדשים (ראה - להלן) ולכל דורש.
- ◆ העבודה שוללת שימוש מכוון באבטלה כמכשיר מדיניות לפתרון בעיות כלכליות. ממשלה בראשות העבודה תיתן עדיפות עליונה לצמיחה כלכלית במטרה לפתור את משבר התעסוקה הפוקד את המשק, בייחוד בערי הפיתוח.
- ◆ הממשלה תקצה משאבים ותגייס משאבים להשקעות בתשתית, מחקר ופיתוח להקמת פרויקטים וליצירת מקומות עבודה.
- ◆ הממשלה תיעזר במכשיר ביטוח האבטלה בתקופת ההסתגלות של העולים לחיים חדשים בארץ וליכולתם של מפעלים מסויימים לקלוט עובדים תוך כדי הכשרה מקצועית הולמת.
- ◆ ייתנו תמריצים זמניים למפעלים עסקיים שיובילו להגברת התעסוקה.

מיסוי

ממשלה בראשות העבודה תפעל לצמצום הדרגתי ומשמעותי של נטל המס המוטלים על הכנסות יחידים וחברות, להעלאת הרצפה וריווח מדרגות המס המוטל על יחידים, להורדת שיעורי המכס ומס קניה בהתאם למדיניות החשיפה המבוקרת, לביטול מס המעסיקים, ולהגדלת המאמצים לחשיפת המשתמטים מתשלום מס ולגביית מס אמת. העבודה תתנגד להטלת מס על קצבאות הביטוח הלאומי.

שוק ההון

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להגדלת תחרות בין המוסדות הפועלים בשוק ההון ולפתיחתו המבוקרת לתנועות הון בינלאומיות.
- ◆ הממשלה תפעל לקיים שער ריבית ריאלי ויציב ככל הניתן. המגמה הבסיסית של המדיניות תהיה ששער הריבית בישראל יעלה על שער הריבית שישרור בעולם המערבי המתועש.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעיל רפורמה בשוק ההון שמטרותיה: הקטנת מעורבות הממשלה וחלקה בשוק ההון, עידוד החיסכון הציבורי, העסקי והפרטי וחזוק הבורסה כמכשיר לגיוס השקעות.

הצרכנות

- ◆ העבודה תגבש מדיניות, המבטאת פתיחות והגברת התחרות במשק אשר לה השפעה חיובית על שיפור רמת החיים ואיכותם בישראל. העבודה תפעל לעדכון, להרחבה ולשיפור של החקיקה הקיימת להגנת הצרכן ולהוסיף חוקים וצווים, שיגנו על הצרכן בתחומים שעדיין אינו מוגן בהם.

התעשייה

- ממשלה בראשות העבודה תפעל בצורה נמרצת ליצור את התנאים הנדרשים למימוש היכולת הרבה הטמונה בתעשייה על ידי:
- ◆ הגדלת יכולת גיוס ההון לתעשייה באמצעות הקטנת מעורבות הממשלה וחלקה בשוק ההון, הגדלת התחרות בין המוסדות הפיננסיים ופתיחה מבוקרת של שוק ההון הישראלי בפני תנועות הון בינלאומיות שתפעל לירידת מחיר ההון לתעשייה. יצירת כלים חדשים להון סיכון להשקעות במפעלים חדשים, במפעלים צעירים בתהליך "המראה" ובמחקר ופיתוח. המשך הסיוע הקיים באמצעות החוק לעידוד השקעות הון תוך כדי התאמתו ליעדי הגידול ביצוא ובתעסוקה. סיוע להקמת תשתית לתעשייה באיזורי פיתוח, תמריצי מס להגדלת הצבירה הפנימית במפעלים וסיוע בגיוס השקעות מחו"ל.
 - ◆ הגדלת הסיוע הממשלתי להכשרה מקצועית.
 - ◆ הגדלת הסיוע הממשלתי ליצואנים.
 - ◆ סיוע להקמת מפעלים באיזורי הפיתוח ובמגזר הערבי והדרוזי.

תיירות

- ◆ העבודה רואה בתעשיית התיירות מרכיב מרכזי בכלכלתה של ישראל. לכן תפעל העבודה להרחבת ההשקעות בענף התיירות ולגידול התשתית התיירותית ולשיפורת.
- ◆ יושם דגש על קידום מערך הפרסום והשיווק של מוצרי התיירות הישראלים ברחבי העולם.
- ◆ ממשלה בהנהגת העבודה תבחן מחדש את מדיניות התעופה הקשורה לענף התיירות, במגמה להסיר את המגבלות המכבידות על הרחבת פעילותו של ענף התיירות.

ענפי תשתית

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לחיסול הפיגור בהשקעות בתשתית שנוצר בתקופת ממשלת הליכוד, להרחבת התשתית המתבקשת מהרחבת הפעילות הנובעת מגל העלייה, ולהפעלה מנהלית ותכנונית יעילה כך שתובטח פעילות סדירה של ענפי התשתית (על "תחבורה" ראה להלן, בנפרד).

מדיניות חברתית

יעדי המדיניות החברתית יהיו:

- ◆ חיסול מירבי של העוני והמצוקות האישיות.
- ◆ תעסוקה ופרנסה לכל דורש (ראה לעיל).
- ◆ קליטה חברתית של גלי העלייה.
- ◆ צמצום פערים חברתיים בהתייחס לקבוצות הכנסה, איזורים גיאוגרפיים, נשים וגברים וקבוצות מוצא.
- ◆ הבטחת מתן שירותים יעילים בכל השירותים החברתיים תוך מתן אפשרות בחירה. העבודה דוגלת במתן שירותים חברתיים אוניברסליים ושוללת גישה המגבילה את מתן השירותים הממלכתיים לעניים בלבד.
- ◆ יש לאפשר ריבוי ספקים של שירותים ולהשיג יעילות על-ידי תחרות במסגרת החוק, ובלבד שחופש הבחירה של נותן השירותים לא יהפוך כלי ליצירת מדינת רווחה לעשירים ולפגיעה בשכבות מעוטות יכולת.

עיקר השרותים על פי חוק לכל

החלוקה בין השרותים הניתנים לכל האזרחים על פי חוק ובין השרותים הניתנים בתשלום על יסוד פרוגרסיבי חייבת להיות כזו, שהשרותים הניתנים לכל על פי חוק יהוו את עיקר השרותים, ורק חלקם הקטן יבוסס על תשלום. גם במסגרת מדיניות אוניברסלית - סל שירותים לכל האזרחים על פי חוק - יש מקום, על פי המצב הכלכלי והצרכים החברתיים, לתת שירותים מיוחדים לאנשים במצוקה

ולילדים קשי הסתגלות.

ממשלה בראשות העבודה תבטל את הנסיגה של הליכוד ממתן שירותים חברתיים ברמה נאותה, דבר היוצר פער חמור בין בעלי יכולת ובין מיעוטי יכולת, וגורם להקמת מערכות מקבילות כגון: חינוך אפור, רפואה שחורה, משטרה פרטית וגובים פרטיים.

שווינוניות בצד מצויינות והעדפה חיובית.

ממשלה בראשות העבודה תפעל להבטחת עידוד וטיפוח המצויינות תוך הגברת האינטגרציה והשווינויות במתן הזדמנות לפרט לצאת ממעגל המצוקה ולהגיע להשגיות כלכלית וחברתית.

העבודה תומכת בהנהגת מדיניות של העדפה חיובית להשגת שוויון של אוכלוסיות הראויות לעידוד ולצמצום פערים חברתיים מטעמים של גובה הכנסה לפי מיקום גאוגרפי, ארצות מוצא או מין.

ביטוח בריאות ממלכתי

הממשלה, בראשות העבודה, תיזום חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי אשר יבטיח סל שירותי בריאות לכלל האוכלוסייה, באמצעות קופות חולים ציבוריות, אשר יעמדו בכללים הקבועים בחוק.

פנסיה ממלכתית

הממשלה תיזום חוק פנסיה אשר יחייב שכירים ועצמאיים להיות חברים בקופת פנסיה לפי בחירתם, כפרטים או כקבוצות. קופות הפנסיה ינוהלו בפיקוח ממשלתי להקטנת רמת הסיכון בקרנות. במעבר למימוש חוק הפנסיה יובטחו זכויותיהם של כל החברים בקרנות הקיימות.

ביטוח לאומי

- ◆ העבודה רואה בביטוח הלאומי אחד המכשירים החשובים של המדינה לשמירה על הביטחון הכלכלי והחברתי של כלל האוכלוסייה העובדת ותעשה כמיטב יכולתה לשפרו ולחזקו.
- ◆ לא יוטלו מיסים על קצבאות הביטוח הלאומי.
- ◆ העבודה תפעל להכרה בעקרת הבית כאשה עובדת לכל דבר ולהשוואת מעמדה לזה של שאר המבוטחים בביטוח לאומי.

קצבאות ילדים

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לשמירה על קצבאות הילדים כמכשיר מרכזי של המדינה להבטחה והשלמה של ההכנסה של כל המשפחות עם ילדים בישראל, באמצעות חקיקה, במיוחד במשפחות חד הוריות.

- ◆ ממשלת העבודה תחיל מערכת תשלום קצבאות הילדים על כל המשפחות ללא החלת מבחן הכנסה, ותפעל להחזיר מענק קצבאות הילדים למשפחות צעירות עם ילד אחד עד שלושה ילדים שלהן הקצבה שבוטלה ונשחקה בשנים האחרונות.
- ◆ בכפוף ליכולת התקציבית, תבחן הצעה לשלם קצבת הילדים עבור ילדים המשרתים בשרות צבאי סדיר ועד לתום תקופת השירות.

קצבאות נכות

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לשמירה על קצבאות הנכים והתוכניות הקיימות לרווחתן של קבוצות הנכים השונות במסגרת הביטוח הלאומי (ראה להלן: "נכים").

עלייה וקליטה

עיקר קיומה ותכליתה של מדינת ישראל כבית לעם היהודי היא העלייה. עצירת העלייה היא אחד המחדלים החמורים ביותר של הליכוד ושותפיו. כישלון הליכוד - באי יצירת מקומות תעסוקה. ממשלה בראשות העבודה תיתן עדיפות לאומית עליונה להבטחת תעסוקה הולמת לכל. לשם השגת מטרה זו:

- ◆ התמיכה במובטלים תוסב, במידת האפשר, לתמיכה בעובדים במערכות הייצור.
- ◆ תופעל מדיניות המצמצמת העסקת עובדים בשכר זול וללא תנאים סוציאליים.
- ◆ יקודם, בטווח המיידי, ביצוע פרויקטים לאומיים חיוניים עתירי עבודה וידע התואמים את השכלתם והכשרתם של העולים, במגמה לספק תעסוקה מיידית לרבבות עולים.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תגדיל באופן משמעותי את מלגות הקיום לסטודנטים עולים ותפעל למתן סיוע הולם במימון שכר הלימוד.
- ◆ הממשלה תבטיח ביטוח רפואי מלא באחת מקופות החולים לכל עולה מעל גיל 60 ללא הגבלת זמן, ללא מגבלות רפואיות וללא תקופת מבחן. עולה בעל הכנסה ישתתף בעלות הביטוח על פי המקובל.
- ◆ המוסד לביטוח לאומי יבטיח כי העולה ייכנס לזכאות הביטוח הלאומי על כל ענפיו מיד עם עלייתו, על חשבון הממשלה, ובמיוחד: קצבאות זיקנה, שארים, נכות, הבטחת והשלמת הכנסה.
- ◆ תאושר ותופעל לאלתר, תכנית גימלאות מיוחדת לעולים, המבטיחה פנסיה גם לעובדים שלא הספיקו להשלים 10 שנות עבודה.
- ◆ הממשלה תשלם לעולה חלק מזכויות הפנסיה שרכש בעת עבודתו בחו"ל, כהשלמה לזכויות שירכוש בשנות עבודתו בישראל. כמו כן, תרכוש הממשלה זכויות פנסיה

- ◆ לעולה עבור התקופה מיום עלייתו ועד כניסתו לעבודה קבועה.
- ◆ העבודה תיאבק למען סיוע למשפחות עולים חד-הוריות, במסגרות לימודים ללא תשלום עד השעה 16:00 בהכשרה מקצועית לראש המשפחה כדי להבטיח מקורות פרנסה וניהול חיים עצמאי.
- ◆ העבודה תפעל לקביעת קריטריונים שיסייעו למשפחות עולים חד-הוריות לקבל שיכון, באמצעות הסדרי תשלום מיוחדים של המשכנתאות, בהתחשב במצב הכלכלי.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תהדק את שיתוף הפעולה עם הסוכנות היהודית, שהצליחה לארגן את מפעל העלייה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תקים רשות משותפת לעלייה וקליטה בהנהגתם של ראש הממשלה ויו"ר הנהלת הסוכנות.
- ◆ תקציבים לקליטה יועברו ישירות לרשויות המקומיות שיעסקו בקליטה החברתית.

ציונות והעם היהודי

- ביצורה של מדינת ישראל, חיזוק זיקת התפוצות אליה ושמירת זהותן היהודית, עומדים ביסוד השקפתה הציונית של העבודה. לשם הגשמתן, תפעל ממשלה בראשות העבודה:
- ◆ לעידוד העלייה כפתרון להמשך הקיום היהודי הלאומי.
- ◆ להגברת החינוך היהודי-ציוני, ברוח השקפת עולמה, על ידי עידוד הקמת מסגרות חינוכיות ופיתוח תכניות לימוד, המדגישות את מורשתה ודרכה של העבודה בציונות ובבניין הארץ.
- ◆ להקמת מסגרות משותפות למדינה וליהדות העולם - בתחומי המחקר והפיתוח, שיתבססו על הידע של העולים ושל ישראלים חוזרים ועל משאבים ותשומות של משקיעים מהגולה.
- ◆ לחיזוק ציוניותה של החברה הישראלית, באמצעות טיפוח ערך ההתנדבות האישית לקליטת העלייה, הגשמת עקרונות מגילת העצמאות, והנחלת תודעת השותפות בין ישראל ליהודי התפוצות.
- ◆ העבודה תפעל להשגת יהעדים הנ"ל תוך שמירה מירבית על זכויות שוות לערבים, לדרוזים ולצירקסים במדינת-ישראל ושילובם המלא בחיי המדינה, השייכת לכל אזרחיה.

השלטון המקומי

ממשלה בראשות העבודה תפעל לשינוי ביחסי הגומלין בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי:

- ◆ מעמדו וסמכויותיו של השלטון המקומי יורחבו.
- ◆ לרשויות המקומיות יובטחו מקורות מימון הדרושים למילוי תפקידיהן בכדי למנוע הסתבכויות כספיות. מערכות החינוך והרווחה יפעלו כמערכות תקציביות ומנהליות אוטונומיות.
- ◆ השלטון המקומי יהיה מופקד, באופן ישיר, על קליטת העלייה.
- ◆ האחריות על שירותי הרווחה תהיה בידי הרשויות המקומיות. הממשלה תספק מדיניות, משאבים ובקרה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תנהיג קריטריונים קבועים, ברורים ושווים, לחלוקת המענקים של משרד הפנים ומשרד האוצר לשלטון המקומי תוך הקפדה על ביצועם.

מערכת הבריאות

קווי יסוד

מדיניות הליכוד מערערת את אחריות החברה והמדינה לקיום שירותי בריאות לכלל האזרחים. פוגעת, בראש וראשונה, בשכבות החלשות ובמעמד הבינוני. ממשלה בראשות העבודה תבטיח קיום שירותי הרפואה הציבורית, תוך ביצוע רפורמות אירגוניות ומנהליות מתאימות.

חוק ביטוח בריאות

- ◆ העבודה תזוּם חקיקה של חוק בריאות כולל אשר יסדיר את דרכי ההפעלה של מערכת הבריאות הציבורית בישראל ואשר יבטיח את זכויות החולה את המימון הציבורי הנדרש לקיום מערכת בריאות ציבורית שוויונית ברמה גבוהה ומתקדמת.
- ◆ החוק צריך להתבסס על העקרונות הבאים:
 - כל אזרח בישראל יהיה חייב בביטוח בריאות.
 - הביטוח ייעשה באמצעות קופות חולים ציבוריות, אשר יעמדו בכללים קבועים ואחידים הנדרשים בחוק.

ביטוח הבריאות יבטיח לאזרח את סל שירותי הבריאות שהוא זקוק להם למטרות ריפוי, מניעה בסיסית ושיקום. החוק יקבע את סל השירותים שחייבת הקופה להבטיח למבוטחיה. במסגרת זו יוגבלו גם זמני המתנה מירביים לפעולות רפואיות.

- ◆ תהיה תחרות חופשית בין הקופות ע"פ רמת השירות.
- ◆ מימון מערכת הבריאות יבוא משלושה מקורות: תשלומי מס חבר, תקציב המדינה ומס מקביל.

תונהג רפורמה ברפואה האשפוזית לפי הקווים שלהלן:

- ◆ בתי החולים הממשלתיים יתפעלו כגופים ציבוריים עצמאיים בתוקף חוק ("חוק המועצה לאשפוז").
- ◆ בתי החולים של קופת חולים הכללית יתפעלו במסגרת אוטונומיה ניהולית ואחריות כספית.
- ◆ תוקם רשות אשפוז שתהיה אחראית על מערכת האישפוז בישראל.
- ◆ קופות החולים תהיינה חופשיות להתקשר עם בתי החולים באזורם בהסכמים למתן שירותים.

הפעלת השרותים

- ◆ תפקיד הממשלה באמצעות משרד הבריאות לקבוע את מדיניות הבריאות בישראל.
- ◆ משרד הבריאות לא יעסוק במתן ישיר של שירותים רפואיים.
- ◆ משרד הבריאות יעביר את השירותים שהוא מספק כיום לאחריות והפעלה של קופות החולים.
- ◆ תיקבע המסגרת האיזורית כמודל הפעילות של מערכת הבריאות. בכל אזור יוכלו לפעול מספר בתי חולים, תוך תחרות הוגנת ביניהם. ינתן לאזרח חופש לבחור את בית החולים.
- ◆ מעמד האשה המבוטחת בקופות החולים השונות ישווה למעמד הגבר בזכויות ובתשלומים.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להורדת גיל בדיקת מי השפיר ל-35 לכלל הנשים ותעשה מאמץ לממן, לנשים הזקוקות לכך, את מלוא ההוצאות הכרוכות בטיפול פוריות.
- ◆ יחודש הסעיף הסוציאלי בחוק ההפלות.

שיכון

כללי

הבטחת שיכון נאות לאוכלוסיה הינה מהאתגרים החשובים איתם מתמודדת החברה בישראל ומתפקידיה של כל ממשלה.

מדיניות בינוי ושיכון

- יש לרכז מאמץ לאומי בפעילות אנטי-מחזורית בענף הבניה ובייעול הבנייה והזולתה, ולפתח שיטת סיוע לרוכשי דירות, שתבטיח דיור נאות לכל האוכלוסיה בלי לייקר את הדירות.
- ממשלה בראשות העבודה תפעל לייצוב ענף הבנייה, על-ידי תיכנון עתודות הקרקע, פיתוח תשתיות לבנייה ומעורבות הממשלה בייזום הבנייה ובמימון.
- יושם דגש על פתרונות דיור של הזוגות הצעירים ששרתו בצבא או בשרות הלאומי.
- ייבנו דירות שאפשר להגדילן כך שלא יהיה צורך להחליף דיור עם התרחבות המשפחה.
- יבנה דיור ציבורי - בעיקר עבור עולים - בקרבת איזורי תעשייה על מנת לאפשר מגורים סמוכים לתעשייה.

שיכון ותנאי סיוע

- כדי למנוע את שחיקת הסיוע שמקבלים הזכאים לדיור, ייקבעו כללי-סיוע חדשים שיבטיחו כי הסיוע שנותנת המדינה לזכאים יהיה צמוד למדד מחירי הדיור.
- הכללים האלה יבטיחו תנאים שווים ואחידים לכל הזכאים לסיוע זוגות צעירים, עולים וותיקים וההבחנות בין האזרחים יהיו על בסיס שיקולים חברתיים וכלכליים בלבד.
- כדי להוזיל את מחירי הדיור לזכאים לרכישת דירה ראשונה יבוטל מס רכישה לגביהם על דירות ששיטחן נמוך מ-100 מ"ר.
- תבוטל, באופן מודרג, ההצמדה של המשכנתאות למדד יוקר המחיה ותיעשה פעולה להקלת המצוקה של נפגעי המשכנתאות.
- תבוטל, בחקיקה, הדרישה של הבנקים למשכנתאות להבאת ערבים לצורך קבלת הלוואה לדיור, תוך המצאת בטוחה אחרת להחזר ההלוואה.

בנייה להשכרה

- ◆ הממשלה בראשות העבודה תעודד ביצוע בנייה להשכרה כדי ליצור היצע משמעותי של סוג שיכון זה למי שידו אינה משגת לרכוש דירה או מעוניין בסוג דיור זה.
- ◆ עידוד הבנייה להשכרה יתבצע ע"י הקלות מס לגוף הבונה ו/או המשקיע ו/או השוכר, באמצעות שיעורי מס הכנסה ומע"מ מופחתים, דחיות בתשלום המסים, שיעורי פחת מוגדלים וזיכויי מס כנגד שכר-דירה. ההקלות האמורות יחולו רק על דירות ששטחן עד 100 מ"ר.

דת ומדינה

- מתוך הכרה כי מורשת היהדות קיימה את עם ישראל דרך כל נדודיו וגלויותיו והייתה גורם מכריע בחידוש זהותו הלאומית:
- ◆ העבודה, המחייבת את הקשר והזיקה ההדדיים בין מדינת ישראל ודת ישראל, סבורה כי יש להבטיח את אי תלותה של הדת בפוליטיקה ולנתקה מן המיקוח הפוליטי.
 - ◆ הפלוראליזם הדתי במדינת-ישראל יובטח על-ידי חוקה שתהיה מושתתת על עקרונות היסוד של מגילת העצמאות המבטיחה שוויון, סובלנות וחופש הבחירה.
 - ◆ העבודה מחייבת את סיעתה בכנסת להבטיח שכל חקיקה בנושאי דת תתבסס על הסכמה רחבה בעם.
 - ◆ העבודה מחייבת את נציגייה בכנסת להבטיח, גם בדרך של חקיקה אם יהיה צורך בכך, שכל צעיר וצעירה בגיל גיוס ישאו בעול הבטחון בשירות צבאי או בשירות לאומי. מפלגת העבודה מציינת את הניסיון המוצלח של ישיבות ההסדר בשילוב של לימוד תורה עם השירות בצה"ל ותפעל לחיוב כל בני הישיבות בגיל הגיוס לשרת בצה"ל, תוך התחשבות במסגרות הישיבתיות ובצרכים המיוחדים שלהם.
 - ◆ העבודה תפעל לכך שהמענק החודשי מטעם המדינה לתלמידי הישיבות לא יעלה על המענק החודשי לחייל המשרת בצה"ל.
 - ◆ מתוך הכרה כי על המדינה לספק את שירותי הדת וצרכיה לאזרחיה, תפעל ממשלה בראשות העבודה:
 - ◆ לשינוי המבנה וההרכב של המועצות הדתיות, כדי לתת יצוג דמוקרטי לכל הזרמים והגוונים של החברה הישראלית היהודית, לרבות נשים.
 - ◆ להקפדה שמתן השירותים הדתיים יינתנו לכל הזרמים והגוונים של התושבים ללא השפעת זיקות פוליטיות או אחרות.

איכות הסביבה

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תשמור על איכות הסביבה, תפעל למנוע את זיהום המים והאוויר ותפעל לחיסול או לצמצום נזקים של מפגעים אקולוגיים שונים, של חומרים רעילים וקרינה גרעינית.
- ◆ הממשלה תורה לבדוק את ההשלכות הסביבתיות, טרם קבלת החלטות להקמת מפעלי תעשייה או שכונות מגורים, כדי שיינקטו האמצעים הדרושים למניעת זיהומים.
- ◆ הממשלה תעודד יוזמות של מחקר ופיתוח בנושא איכות הסביבה, תרחיב פעולות חינוך והסברה ותעודד את פעילות הרשויות הציבוריות המגונות על איכות הסביבה.
- ◆ הממשלה תבחן מחדש את החקיקה בתחום איכות הסביבה, להשלמת החסר ולהקניית סמכויות ואמצעים למשרד לאיכות הסביבה ולרשויות המקומיות כדי לאכוף את החוקים והתקנות.
- ◆ הממשלה תכין ותבצע תכנית חירום לעצירת ההתדרדרות החמורה באיכות מי התהום ובמי הנחלים ותפעל להגדלת הניצול של מי השפכים, בשיטות מיחזור זולות.
- ◆ הממשלה תפעל למנוע או לצמצם פליטות גזים מזיקים לבריאות ממוקדי פליטה בתעשייה, בתחנות כוח, בתחבורה ובחקלאות. מפעלי תעשייה פטרוכימית או תעשייה מזהמת יוקמו באתרים מרוחקים ממרכזי אוכלוסייה.
- ◆ הממשלה תגביר את הפיקוח והאכיפה למניעת זיהום הים וחופי הרחצה ותנקוט ביוזמת חקיקה להבטיח שרחצה בחופי הים לא תפגע בבריאותם של המתרחצים.
- ◆ הממשלה תפעל לחקיקת חוק הגנה מקרינה.
- ◆ הממשלה תעשה מאמץ להסביר את הסכנה לבריאות מעישון.
- ◆ הממשלה תקפיד על ביצוע חוקים המחייבים את המזהמים לשאת בעלות ובהוצאות האיתור והשיקום של הזיהום.

תחבורה

- ◆ העבודה אינה מוכנה להשלים עם ריבוי "הפקקים" והשיירות בכבישים ובדרכים ותעשה לפתרון מהיר של בעיות התחבורה.
- ◆ הממשלה תיתן עדיפות למלחמה בתאונות הדרכים ותקצה משאבים לטפל בגורמים לתאונות המחרידות. הממשלה תחזק את המינהל לבטיחות בדרכים.

- הממשלה תפעל ליישום מסקנות ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא תאונות הדרכים.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להשלמת התכנון ולסלילה של עורקי תחבורה ראשיים במדינה.
- ◆ הממשלה תדאג לסלילת דרכי גישה ליישובים יהודים, ערבים ודרוזים ברחבי המדינה לפי סדר עדיפויות שתקבע.
- ◆ הממשלה תפעל להקמת רשות תחבורה מרכזית לאזור גוש דן, שתנהל מערכת תחבורה משולבת ויעילה לרשויות המקומיות השונות וביניהן.
- ◆ הממשלה תפעל ליישום תכניות רכבת הפרברים, תוך שמירה על איכות הסביבה.
- ◆ הממשלה תבחן מחדש את פרויקט הרכבת לאילת.

תרבות

חוק לעידוד היצירה של תרבות ישראלית מקורית

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תיזום בכנסת הבאה, חוק לעידוד היצירה של תרבות מקורית ישראלית, למען הבטחת התנאים הנאותים לצמיחתה.
- החוק יכלול, בין היתר, הגנה על זכויות האמן היוצר והאמן המבצע; מחויבות המדינה לפיתוח ואחזקה של מוסדות תרבות ואמנות על בסיס חופש היצירה וההבעה; הענקת תמלוגים ומלגות לסופרים, אמנים ויוצרים; קידום ועידוד היזמה של מפיקים פרטיים בתחומי הקולנוע, התקשורת האלקטרונית והבמה.
- ◆ הממשלה תפעל למתן מעמד מיוחד והולם במערכת הממלכתית למועצה הציבורית לתרבות ולאמנות.

קידום הפעולה התרבותית במדינה

ממשלה בראשות העבודה תזרים משאבים נוספים לקידום הפעולה התרבותית במדינה; תבטיח תשתית איתנה למוסדות האמנות והתרבות בכל אזורי הארץ; תסייע לספריות הציבוריות ולמוזיאונים ולפעילות מגוונת של הנחלת הלשון העברית והשכלה לעם. תסייע לאמנים היוצרים ובמבצעים בתחום התרבותי והמקצועי.

קליטת אמנים ויוצרים עולים

העבודה תפעל לשילובם של היוצרים העולים במעגל העשייה התרבותית תוך עידוד וטיפוח תרומתם התרבותית הייחודית.

החינוך לאמנות

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להידוק הקשר בין מערכת התרבות והאמנות לבין משרד החינוך.
- ◆ ייעשה להחדרת החינוך לאמנות והחינוך לאסתטיקה ולטיפוחם החל מהגיל הרך.
- ◆ ממשלה ברשות העבודה תפעל לעידוד היצירה הישראלית המקומית בתחומי הקולנוע והטלוויזיה.

עידוד התרבות הספרדית-מזרחית

- ◆ העבודה תפעל לטיפוח משקלה של מורשת התרבות הספרדית-מזרחית ולמיזוגה בתרבות הישראלית הכוללת. לפיכך, תעשה העבודה לעידוד היצירה התרבותית המזרחית, על היבטיה ותחומיה השונים, במחזאות, בסיפורת, במסאות, בשירה ובזמר וע"י סיוע ליוצריהם.
- ◆ העבודה תעשה למען חשיפתה הראוייה של יצירה תרבותית זו בתקשורת הכתובה, המשודרת והאלקטרונית, למען חזק את תרומתה להווייה התרבותית בישראל.

חברת העובדים וההסתדרות

- ◆ באמצעות שינוי צורת הארגון ומבנה הבעלות, עוברת חברת העובדים תהליך שינוי, המיועד להבריא את המפעלים מבחינה כלכלית ופיננסית, לחזק את הניהול המקצועי ולמנוע תלותו בגורמים מפלגתיים-פוליטיים. חלק מרכזי בתהליך השינוי הוא ביזור הניהול וריכוז הפיקוח שהעתיק, וימשיך להעתיק, את עיקר הסמכות והאחריות לניהול וביצוע אל רמת המפעל.
- ◆ השינוי במבנה "חברת העובדים" ייעשה ע"י הקמת חברת אחזקות שתרכז את כל אחזקותיה של "חברת העובדים" במשק הציבורי. חברת האחזקות תפעל על בסיס עסקי ושיקול כלכלי אשר מטרתו היא העלאת ערך החברות הבנות. הצלחתן הכלכלית של החברות תהיה הבסיס לתרומתן להשקעות במשק, הגברת התעסוקה לחברה בישראל. כל מועצות המנהלים והמנהלים בחברת האחזקות ובנותיה יתמנו על סמך כישורים מקצועיים ויחוייבו לקיים עצמאות, אי תלות בשיקול דעתם ובפעילותם ולפעול לקידום מטרות החברות אותם הם מנהלים. במסמכי ההקמה של חברת האחזקות יובטחו העקרונות הנזכרים לעיל.
- ◆ צורת הניהול ומבנה הבעלות של חברת האחזקות ייבחנו בהמשך להקמת החברה והפעלתה. בעקבות הניסיון שיצטבר במשך תקופת הפעלת חברת האחזקות

- תבקש הוועידה השישית של המפלגה להכריע בענין הבעלות, כולל הזיקה בין ההסתדרות ו"חברת העובדים" (חברת האחזקות).
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תמשיך לראות בהסתדרות הכללית תנועה חברתית המייצגת את העובדים בישראל והמגינה על זכויותיהם תוך אחריות לאומית ותרומה לבניית חברה צודקת יותר, על בסיס ערכי העבודה והתמורה לעבודה.
 - ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לחידוש האמנה בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים.
 - ◆ הממשלה תשמור על עקרון חופש המאבק המקצועי, תוך שמירה על אבטחת שירותים חיוניים. הממשלה תתמוך באיגוד המקצועי בהסתדרות הכללית ובמאבקו להשוואת הישגי העובדים בישראל לאלה שהושגו במדינות השוק האירופי תוך גידול ברמת התפוקה, השכר ושיפור תנאי העבודה והרווחה. כן תתמוך הממשלה במאבקו של האיגוד המקצועי לקיומה של עבודה מאורגנת במשק הישראלי.
 - ◆ העבודה תמשיך לראות בקואופרציה היצרנית והשיווקית מכשיר חשוב להבטחת תעסוקה, לגיוס הון, לצמיחה כלכלית ולקליטת עולים חדשים.

עיירות פיתוח

- ממשלה בראשות העבודה תעניק עדיפות לביסוסן ולפיתוחן של עיירות הפיתוח ע"י הפעלת מדיניות תמריצים מדורגת לכל אזורי הפיתוח.
- ◆ יצירת מקומות תעסוקה לבני העיירות ולעולים החדשים ע"י הפנייה מכוונת של מפעלים עתירי ידע וטכנולוגיה, הקצאת קרקע ליזמים, והעברה מואצת של מפעלי תשתית לאומיים, או שלוחותיהם, לאזורי הפיתוח, והקמת פארקים תעשייתיים אזוריים.
 - ◆ שיפור מהפכני באמצעי תעבורה רכבת ישראל, רשת כבישים, קוי תעופה), שיקצרו משמעותית את הזמן מהמרכז וישפרו את הנגישות לשירותיו.
 - ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להקמת מועצה כלכלית-חברתית, בה יכהנו נציגי ממשלה, גופים כלכליים רלבנטיים וראשי ערי-פיתוח שתפעל בכל הרמות - לפיתוח כלכלי, תעסוקתי, חינוכי וחברתי של ערי הפיתוח עד להגעתן לכושר נשיאה עצמית.

שכונות

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל לטיפול השכונות בערים באמצעות העלאת איכות החיים הפיסית והתרבותית בהן, על ידי הבטחת סל שירותים שכונתי העונה על צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה ותרבות הפנאי.
- ◆ העבודה רואה בשיתוף חברי הקהילה השכונתית, הוותיקה והחדשה, בתהליך התכנון, הביצוע והבקרה של הפעולות הנוגעות לקהילה, אמצעי ודרך לחיזוק יכולת הניהול העצמי של התושבים.
- ◆ העבודה תעודד פיתוח אמצעי התקשורת הקהילתית המודרנית לשם פיתוח פוטנציאל היצירה השכונתי המקומי.

התיישבות וחקלאות

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תראה בהתיישבות הקיבוצית והמושבת מופת חלוצי באורח החיים ובפריסת האוכלוסיה ותפעל לפיתוחה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תאבק להשגת אמנה לאומית חדשה לחקלאות, להבטחת התכנון, לשמירה על שותפויות מרצון, להבטחת אמצעי הייצור החקלאי ולמחקר ופיתוח. האמנה תיעשה תוך שיתוף של החקלאים, הציבור הרחב, הכנסת והממשלה.
- ◆ כדי להבטיח את יציבותה ופיתוחה של החקלאות בישראל, ואת כושר תחרותה בשוקי העולם, תוך שמירה וניצול מושכל של אמצעי הייצור, תפעל הממשלה:
 - * לקביעת מחיר אחיד למים, לסוגיהם, לחקלאות * ייעשה מאמץ לאומי משולב להגדלת כמות המים הנצילה לחקלאות * דאגה למסגרות ברורות לתכנון ולאמצעים להגדלת היצוא החקלאי * לייעול מועצות הייצור ואיחודן * להקצאת אמצעים למחקר כאחוז קבוע מהתל"ג החקלאי ושיתוף החקלאים בקביעת מדיניות המחקר * להעמדת מערכת אשראי התואמת את צרכי המשק החקלאי.
- ◆ הממשלה תפעל לקידום ולפיתוח של איזורי הפריפרייה, תוך מתן העדפה בתקציבי ממשלה להתיישבות הצעירה לשם פיתוח תשתית, חינוך ותעסוקה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תתמוך במתיישבי בקעת הירדן והגולן, ובחיזוק ההתיישבות בכל הגולן ובבקעת הירדן. הקמת התיישבות חדשה תובא לאישור הסיעה והלשכה.

מעמד האשה

העבודה מחוייבת למימוש השוויון בין המינים ותפעל להשגתו בכל התחומים ובכל מגזרי החברה הישראלית באמצעות: מערכת החינוך על כל רמותיה ושלביה, לרבות בצבא, בתקשורת לסוגיה, בחקיקה.

כדי לקדם מטרה זו תפעל ממשלת העבודה:

- ◆ להכללתן של נשים במוקדי הכרעה ולהגדלת ייצוגן בכל מערכות השלטון.
- ◆ העבודה תכלול נשים בממשלה בראשותה, או שבה תהיה שותפה.
- ◆ לזכויות שוות לעבודה לנשים ולגברים, תוך העדפה זמנית מכוונת לנשים, לצורך קידומן בתפקידי ניהול.
- ◆ השוואה גמורה של שכר הנשים לשכר הגברים.
- ◆ מתן זכות לחישוב נפרד לבן זוג לגבי מקור הכנסה שהוא.
- ◆ להגשמת עקרונות הנובעים ממעמד אישי ומשפחה: הכרה בזכות לנישואין כזכות בסיסית לכל איש ואשה, שאינה ניתנת להגבלה מטעמי דת, גזע, לאום.
- ◆ פעולה נמרצת למציאת פתרונות לבעיות בנושאים דוגמת חליצה, עגינות, מנועי חיתון והפקעת נישואין וגרושין במסגרת ההלכה, תוך התאמה לאורח החיים המודרני, או הסדרת הנושא בחקיקה, אם לא יימצאו פתרונות כאלה.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תתנגד להצעות להרחבת סמכויות בתי הדין הרבניים או לצמצום פיקוח בג"צ עליהם.
- ◆ יישום מלא של החוק למניעת אלימות במשפחה.
- ◆ הקמת רשות ממלכתית מיוחדת ורב תחומית אשר תטפל במשולב, באופן יסודי וכולל בחיסול התופעה. הקצאת משאבים מוגברת לטיפול בבעיה במסגרת השירותים החברתיים-קהילתיים.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להרחבת מערכות השירותים למשפחה העובדת: ובכללן מעונות יום והנהגת מסלול של יום לימודים ארוך בכל מוסדות החינוך.

הגימלאים והאזרחים הוותיקים

מתוך הכרה בתרומתם וזכויותיהם של הגימלאים והאזרחים הוותיקים, תעלה העבודה את צרכיהם ומעמדם בסולם העדיפויות הלאומי, תפעל לשיפור מצבם הכלכלי ולשילובם בכל מערכות החיים והחברה, ולהבטחת יחסי שיוויון וכיבוד הדדי בין הדורות.

עיקרי היעדים לעתיד

- ◆ העבודה תיווים חקיקת חוק ביטוח פנסיה ממלכתי ברוח עקרונותיה.
- ◆ העבודה תתנגד, חד משמעית (באמצעות חקיקה), לשילוב הפנסיה עם הביטוח הלאומי, להטלת כל מס על הקיצבאות, לפגיעה כלשהי בזכויות הקיימות של הגימלאים, ותפעל לעדכון הגימלאות ולהכללת מרכיבי שכר נוספים בחישובי הפנסיה.
- ◆ העבודה תעמוד על יישום מלא של חוק האזרחים הוותיקים ברוח כוונת המחוקק, לרבות חיזוק מעמד הסתדרות הגימלאים, שהוכרה בחוק כגוף היציג של הגימלאים.
- ◆ העבודה תדאג להרחבת תרבות הפנאי של הגימלאי, להקמת בתי אבות, מועדוני גימלאים ומרכזי יום, בסיוע מימון ממלכתי.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תדאג להרחבת חוק ביטוח סיעוד, והמסגרות של המסודות הסיעודיים, ולהגברת הפיקוח עליהם.
- ◆ העבודה תפעל להבטחת זכויות העולה הקשיש.
- ◆ יישמר הפטור ממס על הכנסה מפנסיה.
- ◆ יורחבו ההנחות לגימלאים בשירותים הציבוריים, הממלכתיים והעירוניים.

ערביי-ישראל

הגשמת השוויון

- ממשלה בראשות העבודה תפעל לסגירת פערים ומחיצות בין היישוב היהודי לערבי במדינה בתחומים הבאים:
- חינוך, תעשייה ומלאכה, חקלאות, נוער וצעירים, שירותי בריאות בישובים הערבים, שילוב המשכילים, שלטון מקומי, שיוכו ודת.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל להגברת ההבנה והסובלנות בין יהודים לערבים, למען סגירת פערים ולפתרון בעיות יסודיות בסקטור הערבי על-ידי: דאגה לפתרון

- בעיית הקרקעות, פיתוח משאבים ותשתיות ביישוב הערבי למען יצירת מקורות תעסוקה ועידוד שותפויות עסקיות, לחלוקה צודקת של מכסות מים, והבטחה באמצעות חקיקה, של מכסות ייצור.
- ◆ הקצאה מכוונת של תקציבים לפיתוח מואץ של התשתית החינוכית הפיסית, ולשם טיפוח איכות ההוראה במסגרות החינוך הפורמאליות והבלתי פורמאליות.
- ◆ עידוד רכישת השכלה גבוהה, באמצעות מלגות קיום ושכר לימוד, במגמה לשלב בוגרים, על פי כישוריהם, בכל מוסדות המדינה.
- ◆ מאמץ לפתרון מצוקת דיור, באמצעות האצת אישור תכניות מתאר, מתן היתרי בנייה, ויצירת אפשרות לרכישת קרקעות.

מימוש הייצוג

- העבודה תפעל לשילובם המלא של הערבים בחיי החברה. אחת הדרכים לכך היא מתן ייצוג הולם בכל תחומי הפעילות הציבורית.
- ◆ יש לשלב משכילים, בוגרי אוניברסיטאות ומוסדות השכלה גבוהים אחרים לקחת חלק בחיים הציבוריים, ולאפשר להם לתפוס את מקומם, בכל מוסדות החיים, הן הפוליטיים והן הכלכליים החברתיים והתרבותיים.

חינוך

הממשלה בראשות העבודה תגדיל את המשאבים המיועדים להעמקת החינוך בקרב היישוב הערבי ותשלים את הקמת המבנים, כתות הלימוד, המעבדות וספריות בבתי הספר. היא תפתח מתקני ספורט ומפעלי תרבות אמנות, במגמה לסגור את הפערים ברמת החינוך, במבנים ובציוד בין היישוב היהודי והיישוב הערבי.

שלטון מקומי

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תמשיך להקים רשויות מקומיות בישובים הראויים לכך מבחינת מספר התושבים. יש לעודד הקמת רשויות איזוריות משותפות לישובים יהודים וערבים שאין בהם רשות מקומית.
 - ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל למען השוואת התקציבים והתקנים של הרשויות הערביות, הדרוזיות והבדואיות, לאלו של הרשויות היהודיות.
- הממשלה תעודד את הרשויות המקומיות הערביות להכנת תוכניות מתאר ע"י הקצאת תקציבים מתאימים וקרקעות.

דת

- ◆ העבודה תפעל לתיקון החוק שהגדיר את רכוש המוסלמי כרכוש נפקדים (כפי שלא נהגה ברכוש של אף עדה אחרת) ותחזיר לעדה המוסלמית את רכושה; כולל פיצויים על הרכוש שנגרע מהם מאז 1948, כאשר המדינה שימשה אפוטרופוס של נכסי הווקף המוסלמי. רכוש העדה המוסלמית ינוהל באורח עצמאי ובפיקוח המדינה, כפי שרכושן של עדות המיעוטים האחרות מתנהל ע"י ראשיהן או נבחריהן.

בדואים

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תפעל למען מציאת פתרון הולם לבעיית הקרקעות של הבדואים בנגב.
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תעשה לשילובם של הצעירים הבדואים במוסדות השלטון.
- ◆ ממשלת העבודה תעשה למען הפניית משאבים לפיתוח העיירות הבדואיות, ולקידום רמת-החיים בקרב הבדואים ושיפור איכותם בתחומי החינוך, הבריאות, והשיכון.

הדרוזים בישראל

- העדה הדרוזית, בת הברית של העם היהודי ושותפתו בנשיאה בעול הביטחון, ראוייה למימוש הלכה למעשה, של שוויון זכויות מלא וגמור במדינת ישראל.
- ממשלה בראשות העבודה תחתור להשגת יעד זה באמצעות:
 - ◆ השוואה לאלתר של תנאי היישובים הדרוזיים לאלה של עיירות הפיתוח.
 - ◆ הקצאה מיוחדת של תקציבי ממשלה במטרה לפתור באופן יסודי, מהיר, ולטווח ארוך את בעיות התשתית של העיירה הדרוזית בחינוך, בבנייה, בתעשייה, בחקלאות, בתיירות ובמסחר.
 - ◆ פתיחת כל חילות הצבא בפני הצעיר הדרוזי המתגייס על פי המבחנים הביטחוניים, המוחלים על הכל.
 - ◆ קידום של הקצינים הדרוזים, בהתאם לכישוריהם וליכולתם, לדרגות ולתפקידים בכירים.
 - ◆ סיוע לחיילים הדרוזים המשוחררים בקרקע לדוור, במשכנתאות ובתעסוקה, תוך מאמץ לקליטת קצינים דרוזים משוחררים ואקדמאים בדרגים בכירים של המנגנון הממשלתי.

מועצות מקומיות

- ◆ יש לפעול ליישום מיידי של החלטות הממשלה והכנסת, להשוואת תנאיהם של היישובים הדרוזים, לאלה של עיירות הפיתוח.
- ◆ העבודה תתמוך בחוק השוויון לדרוזים, ותפעל בכנסת לקבלתו בהקדם.

החיילים המשוחררים

והדור הצעיר

- ◆ ממשלה בראשות העבודה תעשה לפתיחת שערי מוסדות ההשכלה הגבוהה ובתי הספר המקצועיים בפני הצעירים המעוניינים ללמוד (ראה פרק חינוך גבוה ומדע).
- ◆ הממשלה תפעל באופן נמרץ ליצירת מקומות תעסוקה לצעירים, ליכולת הצעירים להתפרנס בכבוד ולמימוש זכותם לדיוור (ראה בפרקים על "תעסוקה והכשרה מקצועית" ו"שיכון").
- ◆ ממשלה בראשות העבודה תחוקק חוק החיילים המשוחררים שיבטיח זכויות לכל חייל משוחרר בתחומי התעסוקה, הדיוור, ההשכלה וההכשרה המקצועית. חוק זה שואף להבטיח:
 - * מתן עדיפות לחיילים המשוחררים בצעדיהם הראשונים לאחר השחרור ולמנוע ירידתם מהארץ.
 - * אפשרויות מעשיות לביסוס מצבם הכלכלי, כדי לחזק את מעמדם החברתי ולהבטיח עתידם במדינה.
 - * הקמת מכשיר כספי שיבטיח בתוקף הוראות החוק את יכולת המימוש של זכויות החייל המשוחרר.
 - * זכותו של חייל משוחרר לחזור למקום העבודה שבו עבד לפני גיוסו.
 - * סיוע לחייל משוחרר בהשתלמות מקצועית ובהשלמת לימודי הבגרות.

המגזר העסקי והעצמאיים

- ממשלה בראשות העבודה תראה במגזר העסקי ובעצמאיים כגורמים משמעותיים במאמץ לחילוץ המשק מהמשבר ולחידוש הצמיחה, ותפעל להגשמת היעדים הבאים:
- ◆ על הכנסה שווה בתנאים שווים יחול מס שווה. העבודה תפעל בתכנית רב-שנתית לבטול האפליות הקיימות לגבי המגזר העסקי והעצמאיים.
 - ◆ עידוד יוזמות עסקיות ויוזמות לפתיחת עסקים קטנים שירחיבו את התשתית הקיימת. הפעלת חוק המועצה לעסקים קטנים, אותו יזמה העבודה.
 - ◆ לצמצום הדרגתי ומשמעותי של נטל המסים להורדת שעורי המכס ומס קנייה, כמפורט לעיל בפרק "חברה וכלכלה", כדי לעודד את הרצון לעבוד ולהשקיע.
 - ◆ הגדלת האמון של המערכת הממשלתית בבעל העסק הקטן והבינוני.
 - ◆ ריפורמה בחוק הביטוח הלאומי, על מנת לבטל את האפליות הקיימות בחוק.
 - ◆ הכרה בתנאים הסוציאליים לעצמאיים לצרכי מס.
 - ◆ הסרת המגבלות על הקשרים הפיננסיים והעסקיים עם חו"ל במגמה לעודד פיתוח קשרים בינלאומיים.
 - ◆ המשך הפרטת חברות ממשלתיות וצמצום מעורבות הממשלה במשק ככל האפשר (ראה פרק: חברה וכלכלה).

נכים ומוגבלים

ממשלה בראשות העבודה תדאג לאנשים הסובלים מהגבלות פיזיות, נכות או פיגור, במגמה לאפשר להם לחיות ולפעול כאדם בריא ועצמאי ולא להיות לנטל על המשפחה והחברה. כדי להשיג מטרה זו תפעל העבודה:

- ◆ ליישום חוק החיטך המיוחד.
- ◆ לשיפור החקיקה הקיימת בתחום הטיפול באזרח המוגבל כדי לשלבו בקהילה.
- ◆ התחשבות בבני אדם עם מוגבלויות בעת תכנון וחלוקת דיור, לרבות מתן סיוע לדיור והסרת מכשלות לשילוב האדם המוגבל במגורים בקהילה.
- ◆ לחקיקה המונעת אפלייתו של אדם מוגבל בתחום השירותים הניתנים לכלל האוכלוסייה, לרבות שירותי תרבות ופנאי הניתנים על-ידי גופים פרטיים, הבטחת גישות לנכים לכל בניין ציבורי.
- ◆ מתן הזדמנות לבני אדם מוגבלים להשתלב במעגל העבודה, לפי יכולתם, הן במסגרות ממלכתיות וציבוריות והן במסגרות פרטיות.

- ◆ להבטיח במידת האפשר את הערך הריאלי של קיצבאות הנכים הנשחקות.
- ◆ העבודה תמנע שינוי לרעה בזכויות הנכים והמוגבלים.

תקשורת

- העבודה רואה בפיתוח רשת תקשורת מתקדמת תשתית לאומית חשובה לקידום הכלכלה, התרבות, ההשכלה והחברה בישראל.
- ◆ יושלם פיתוחו ושיגורו של לוויין התקשורת הישראלי.
- ◆ תינתן עדיפות בפיתוח התשתיות והשירותים לאזורי הפריפרייה.
- ◆ העבודה תיזום חקיקה להקמת רשות לאומית לתקשורת שתשנה בהדרגה את המבנה הנוכחי של התקשורת האלקטרונית בישראל ותפחית את התערבות הממשלה במדיניות ובביצוע השידורים.
- ◆ העבודה רואה בגלי"צ נכס תקשורתי לאומי. קיומה יובטח במסגרת ציבורית ממלכתית.
- ◆ העבודה תפעל לשילוב החינוך לצריכת תקשורת והקניית מיומנויות להבנתה במסגרת מערכת החינוך הפורמאלי.
- ◆ העבודה תפעל להרחבתה ולביסוסה של רשת הטלוויזיה הלימודית לבתי הספר, ולהשכלת מבוגרים, תוך שימת דגש על צרכי קליטת העלייה.
- ◆ העבודה רואה את הזכות לדעת ואת חופש הביטוי כזכויות יסוד שמימושן יובטח על ידי עתונות חופשית ומגוונת ואמצעי תקשורת לא מנופליסטיים.
- ◆ העבודה תפעל לעגן את חופש העיתונות וחופש הביטוי תוך שמירת זכויות הפרט, בחוקת המדינה.

ספורט

- מפלגת העבודה רואה בחינוך הגופני ובספורט אמצעי לשיפור איכות חייו, רווחתו, בריאותו וחוסנו של האזרח ובילוי מעיל ומהנה לשעות הפנאי. ולכן:
- ◆ יש להרחיב הספורט העממי באזורי המגורים, בהתיישבות העובדת, במקומות העבודה ובמוסדות החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי.
- ◆ לפעול לחיזוק וקידום הספורט ההישגי והתחרותי.
- ◆ להוסיף שעות חינוך גופני במערכת הלימודים.

◆ יש להקצות משאבים ממלכתיים כספיים להתאחדויות ולאגודות הספורט, לפיתוח הספורט התחרותי וההישגי ולתמיכה בספורטאי ההישגי. כמו כן יש להקצות אמצעים ממלכתיים לקליטת מאמנים וספורטאים עולים בכל המסגרות.

העבודה עומדת לרשות ולשירות האדם, האזרח והמדינה.

סיון תשנ"ב
יוני 1992